

ШУМАДИЈКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Уредникъ и издатель Любомиръ Н. Иснадовићъ.

Теч. IV.

Овај листъ излази вторникомъ и петкомъ. Цена му е за три месеца 4 цванцика.

№ 43.

СПОМЕНИ ИЗЪ ПАРИЗА.

(продужено.)

Найлакше е ући у Паризъ, варошка е капија и дано а ноћу отворена. Убийца, варалица, свакојке женске и мушке особе, могу гордо у варошъ ући, само ако неносе са собомъ штогодъ забранѣно, премда уносе убиточну игру, превару лоповство, безчинје и све рђаве страсти. Капије су свима отворене; непита се нико ни за име, ни за путный листъ. Варошка трошарина нема никаква посла съ людма, она се тамо са стварима занима; она непознае ни забранѣногъ човѣка, ни забранѣну жезу, но познае само оне ствари, за кое се плаћа трошарина; на ню се необраћа полиція, да казни кривце и непријатељ државногъ дружтва. Трошарина стои на капи и дано и ноћу, обучена у зелену униформу, съ мачемъ кои виси на страни, али овај мачъ зна да одкрје и највећма сакривену стваръ, за коју се плаћа трошарина; сва кола и све каруце подлежне су овой варошкой трошарини, предъ њомъ су сви еднаки.

Заиста е улазакъ у ову грдну варошъ врло величественъ и съ пунимъ правомъ улазакъ предсказуе удивљѣна достойне ствари, кое предъ очи на брзо излазе. Неможе човѣкъ да зна, на коју ће страну најпре обратити свой погледъ и свое удивљѣнѣ. Крозъ цѣо данъ свуда се чуе хука бука. Разни елементи скупа заедно врѣо, и сумња и вѣра, философіја и порокъ, стихотворство и радиностъ, честолюбје и разне страстне желѣ, демократія и краљѣвство. Чудна ти е то хука бука! ту влада правый духъ французскій. Како е страшно и помислити, да се живъ човѣкъ стропошта у ову ларму, у овай метежъ; но Богъ даде човѣку ладнокрвностъ и онъ га у томъ трепутку охрабри. Само ако имамо мало здравогъ разума и ако наићемо на доброгъ вођу, знаћемо се лако извући изъ ове велике опасности коя прети и срцу, и глави, и чувствима. Тако самъ дакле я одма у почетку морао имати стрдљѣна, чекаюћи на овай капи и гледаюћи, како Паризліе поредъ мене пролазе, кои су могли еданъ другомъ шаптати; „Где, ово е странаць, како чека, докъ сви најпре прођу.“ Но я самъ съ вниманѣмъ сматрао триумфалный сводъ, одъ основа до вѣра, кои пунъ славе допире до небеса.

Елисейска поля. Я вамъ немогу изказати сву льпоту и новостъ првогъ доба, кое самъ провео у Паризу. Я самъ быо странаць, а чинило ми се, да самъ се по-

вратио у отечество. Воздухъ е быо чистъ и оштаръ; каруца су ишла по ситномъ песку, као по ледни. Они, коц су ишли пѣшице, были су исто тако срећни и весели, као и они, кои су се у каруци возали. — Кадъ се прође поредъ выше театра, гди се чуо разни пѣвачи и маймуни, дође се до едногъ театра, кои е съ поля украшенъ съ разнымъ фигурама. Шта, рећѣне когодъ, заръ има и театръ у овой шумици, на овомъ льпомъ мѣсту шеталишта у свако вече? Но заиста, тако е. Кадъ Паризаць хође достойно да употреби каковый комадъ землѣ ићгове миле и любезне вароши, одма ти онъ диже театръ. Паризъ нема никадъ доста театра, као што Италија нема никадъ доста црквѣи и капела. Театръ у елисейскимъ поляма најневинѣя е стваръ између своју драматичны предузећа: тамо нема никаквы скаредны пѣсама и разговора, но само конъи трче, на њима вѣшти яшаоци, мужкогъ и женскогъ пола, кои играю на леђи запенушеногъ коня, то е, као што веле, англійско художественно яшанѣ. Кадъ у льто наступе льпе вечери, онда Паризлія трчи у овай театръ да види ово тешко и опасно яшанѣ.

Али я самъ првый данъ премного видіо. Овај Паризъ, кои пролази тако брзо, овај фантастичный прегледъ толики непознаты станиа, толико чудноваты стварій, — ова заслѣпляваюћа чудовишта првогъ появљѣня, све е то за мене было величественно позорје, кое се готово ніе могло сносити. Я нисамъ никадъ мысліо, да еддно човѣческо створенѣ може на еданпутъ поднети толику ларму и хуку буку! Я самъ быо скоро заслѣплѣнъ; на послѣдку затворимъ очи и текъ самъ ий онда отворио, кадъ самъ се изъ елисейски поля у факеру вратио у гостіоницу князева.

Ова е гостіоница пространа и богата кућа, у којой живе у наибольой слоги сви путуюћи гости. Кадъ бы човѣкъ изъ далека гледао ову гомилу людѣи, у којой се говоре сви европейски ѣзыци, мысліо бы, да има предъ очима вавилонскій торонъ, пре него што су се ѣзыци помѣшали. Свакій може доћи у ову гостолубиву кућу, еръ ће свакій сигурно наћи едну собу. Првый катъ по праву припада богатирцима. Ту ћете наћи сву роскошностъ, сѣинось и угоднось богаты велики кућа; фортепіано одъ Ерарда, великій сатъ, филими и тапети изъ Обисона, венеціанска огледала, скупоцѣна изображенія, рѣдко покућство, ту ништа неоскудѣва. Налази се предсобіе за служителъ, штала за конѣ, сала за госпою, каби-

неть за господина, све, што овај животъ увеселява. Мало више на другомъ кату влада већа тишина, има мањъ служителя, нема велике хитѣи ни покорности, просторъ е много тешвѣй. На той е высини путникъ у гостіоници князева само еданъ простъ и поштень грађанин; не оддавна оженѣнъ у провинци, кои хоће да свою супругу проведе по Паризу, или е младићъ, кои само тражи увеселѣня у Паризу, и кои држи свой креветъ и собу, само да спава, на што му е дакле прекрасна соба, кадъ даню само найвише по еданъ сатъ у нѣой проведе? Ако се іоштъ више пошнете, быћете усредъ новогъ свѣта, међу людма, кои починю, и кои свршую: ту су упропашћени старци, млади люди безъ новаца и кредита, сама суета, преварена надежда, любовь, младость, безбрижность, задовољство и срећа! Свакій члавъ овогъ друштва живи у миру са своимъ сусѣдомъ; еданъ другогъ не познае, свакій живи у своіой собици; говори еданъ съ другимъ, безъ да се питаю за име или за чинъ и станъ; едни долазе, други одлазе, еданъ пѣва, другій се смѣе; еданъ одлази пуњ радости, другій долази са сузнимъ очима. Чудноватъ е свѣтъ, та гостіоница!

Већъ самъ се быо уморіо, кадъ самъ дошао у гостіоницу, гледаюћи толике чудне ствари. Никадъ човекъ нетражи желниѣ миръ и покой као посаѣ дугогъ удивлѣня. Я се дадемъ водити у собу, коя е по личномъ мнѣнію газдиномъ мени приличила, еръ онъ самъ пресуди, у кои ће васъ катъ послати и у кои брой себе. Текъ што самъ ушао у мою собу, коя е доста льпо изгледала, а я отворимъ прозоре, кои су имали изгледъ на льпъ паризскій буваръ; али то е было у онай сатъ, кадъ варошь спава, уморна одъ дневногъ посла и движеня; то е быо сатъ тишине, одмора, покоя сатъ, кадъ све престае, па и само честолубіе. Я опетъ затворимъ мое прозоре, ревавши успавлѣной вароши: Лаку ноћъ, сутра ћемо се опетъ видити.

(продужиће се.)

ЖЕЉЪ НА МОРУ.

(край.)

Даню и ноћу пазиле су пазливие очи на странна вѣтрила, но ништа се погледу неукраже, и премда е вѣтаръ грозничавомъ тѣлу разлаћенъ чиніо, была е ипакъ топлота сунчана несносима и многій се на кровъ лаће стропоштаю, да се выше никадъ недигну. Іоштъ е вѣтаръ благопоспѣшанъ быо, и свакій, у кога е души тишина владала, надао се на скоро олакшанъ мука, почемъ смо се желномъ месту приближавали, кое ће намъ помоћ дати. Но кадъ смо се до на сто миля Флоресу приближили, нестане намъ опетъ ветра, и читаву неделю дана стајали смо безъ икаквогъ движенія, свакій данъ по 10 драма воде имаюћи. О, са каквомъ брижливостіу тай е дѣо воде одъ некій чуванъ, кои су по залогай леба у исту умакали и тако се крѣпили, а петъ су другій одъ еданпутъ све прогутали, пакъ онда целый данъ безъ воде проводили! — И овде заслужуе примѣчанія, да, осимъ врло мало случаева, нико ніе кушао да свогъ друга нѣгове воде лиши и украде. Овде морамъ напоменути еданъ изводъ изъ могъ дневника, кои самъ, у то време писао.

„Бродъ *Кондурасъ*, одъ Мадраса, за Енглезску одрѣленъ, — Новый данъ надъ нама се явля, па иопетъ нема ветра. Море лежи подъ нама и око насъ као какво светло огледало, нѣгова е површина мирна и лепа, премда су на нѣой болестъ, очаянѣ и смртъ торжествену гостбу држале. Ветрила су висила клонуту на моткама, као да су очаявала, да ии никадъ више небесный задай посѣтити неће. Подне е, сунце пушта своѣ гореће зраке доле, да грозничаве болестнике опали, кои већъ одъ жеђи и врућине умиру. О, жалостанъ е появъ, ужасне оне створове видити, што по крову лаће ходаю! Нѣиове првене, усіяне очи и фарба лица — сведоци су нѣиове бѣде и нѣиовогъ безумія! Ужасно е нѣиову дреку, за едну — само едну капъ воде, чути, да бы нѣиовъ окорелый езыкъ разладили! Узалудъ се божеству моле; узалудъ позиваю гнѣвъ небесный на себе. Ни молитва ни псовке непомажу имъ! Море непрестано спава, нити га икакво диянъ изъ нѣговогъ сна буди; за млоге е тай санъ быо „санъ вѣчности“; еръ анђель смрти непрестано е косіо; жертва за жертвомъ одлазила е, и ясни ужасни узвицы последнѣ самртне муке быо е као мртвачко звоно изумираюће надежде за оне кои у животу заостаю!“ — Мало доцнѣ записао самъ и ово: „Вече се надъ нама распростре; красно и величественъ спусти се на западу сунце у море. Кои ли ће одъ насъ нѣгове прве јутренѣ зраке на востоку видити! И коме ли између насъ изчезе оно на вѣки?“ Затимъ слѣдуе молитва за милосрдіе, коя се съ тымъ свршава: „Ни една кропећа кишица — ни еданъ ладећій ветрићъ незадржава уништаваюћу смртну борбу, коя у нама бесни; но я нећу престати на онога се надати кои ме садъ біе!“

За време, кадъ самъ я ове речи у мой дневникъ записивао, мислю самъ, да моя собствена смртъ ніе далеко, па самъ се быо на ту велику промену приправіо, колико самъ годъ могао; но исте се ноћи опетъ ветаръ появи: съ почетка слабъ; но кадъ ячій буде, и вода почне плѣскати око лаће, распростре се найвећа радость између насъ. Свако парченце платна, кое е само нешто ветра ухватити могло буде разширено; и изненадний овај прелазакъ изъ найдубльгъ очаяня у найвышу радость, проузрокуе позорія, коя се описати немогу. Банда — регименте, изнесе своя орудія, и свирала е найвеселіе песме! младо и старо, све е найвећу радость осећало. Честитаня и узвицы са свію су се страна чули, и млоги кои су викали: „сутра ћемо землю видити“ после неколико саты очи су своѣ затворили; и овомъ свету за свагда съ богомъ рекли! Другогъ дана по подне, укажу се брегови Флореса, као плава пруга на хоризонту, и наша лаћа приближи се истомъ острову на неколико миля. Неко умложено количество воде са нешто вина помешано буде свакоме поделѣно, и као некій покой, почне се на броду простирати, премда се нашъ брой іоштъ непрестано умалявао. Око поноћи ветаръ се мало опетъ утиша, и быо е непостоянъ. Надежда и стра, очекиванъ и очаянѣ потресали су наизменце наше душе. Ноћъ е была ведрa, и свакій, кои се само узъ степене пужати могао, дође на кровъ лаће, помичући се са безпокойнымъ страомъ тамо и овамо по крову. Већъ смо могли ясно свеће у кућама на пристаништу разпознати. Знали смо, да смо близу землѣ, и мисао, да е помоћ тако близу, па ипакъ не домашима, причинила е у нама іоштъ већу муку и нестр-

плънъ. Напоследку появи се данъ — сѣйна, прекрасна светлостъ дана! Островъ смо видили одъ прилике на билиа одъ насъ удалънъ, у комъ смо се надали за кратко време окреплъня драгоцѣне рѣке на острову наћи. Тако намъ е надежда шаптала, али ахъ! како е варљивъ тай изгледъ бы! Сунце се дигне надъ восточнымъ горизонтомъ, ветаръ се са свимъ утиша, и на сатъ затымъ было е небо и море опетъ сасвимъ мирно! Съ почетка свакой се чиніо као да невѣруе, но гладка површина мора осведочи све врло ясно, и погледъ тежкогъ очаяня появи се на свакомъ лицу. Но то ніе было погледъ мирногъ, тамногъ очаяня — већ е была явна дивљина, као да е хтѣо свакой руку свою на сусѣда свогъ дићи, и жедно е свакой и за самогъ своіомъ крвлю. Печать претнѣ лежао е на свакомъ челу, а црвенило е было у очима, изъ кои е дивљина стреляла, коя на обичногъ човека ни налячила ніе. Дивлѣ бесненѣ безумны — топле молбе за избавленѣ, шилъне къ трону свемогућегъ, — клетве и псовке очаяника, вика жена и тужна дрека деце разлежала се у ужасной вреви по простору поднебія. Знацы нужде буду чинѣни, — топови изтурани — чамцы пуштани и са празнимъ бурадима изшляни. Ужасно умирањѣ непрестано е трајало, а мы смо, да бы намъ се наша неволя іоштъ гора учинила, могли надъ островомъ велике облаке видити и опазити како тамо киша съ najveћимъ плюскомъ пада. Могли смо потоке видити, кои су се съ едногъ брега на другій све ниже и ниже стрпоштавали, а мы, најжешћомъ жећу мучени, нисмо ни едне капи воде выше имали да бы умртвљаваюћу ватру у нашимъ дамарима разладити могли. Сунце се све выше и выше надъ нама дизало, и нѣгови врели зрацы падали су са у двоёмномъ врућиномъ на темена наша, воде намъ е сасвимъ нестало было. Многій у нѣиномъ беснилу почну румъ пити, но ахъ! какавъ е появъ ужаса затымъ слѣдовао! Многій су трчали на ону страну лађе, коя е према острову была, и пружали су руке своѣ къ ономъ месту, гди се быстра вода потоцъма у море слива, чинили су сувимъ рукама као да заваћаю исту воду, и пружали су нѣиовъ спрченый и окорелый языкъ. Другій су се у свомъ беснилу преко главе бацали у море, съ намѣромъ къ обали пливати; но вода се надъ нѣима састави, и више ій нисмо могли видити. И я самъ сву мою надежду изгубіо бы, животь се са многъ већъ раставляю, зато одемъ у мою собу, као да бы мой гробъ была, и завіемъ се моимъ япунцетомъ као мртвачкимъ покровомъ. Безчувственность, или, као што самъ мисліо некій дубокой санъ нападне на животне силе мое, па ипакъ чини ми се, као да самъ покадишто као неке сѣнке вићао, кое су се двизале, као да самъ одекъ многи гласова у хармоній чуо; прекрасанъ ручакъ као да самъ ео, ходао самъ крозь зелена поля и густе шумарке, покрай ладногъ бистрогъ поточића, коимъ самъ моѣ грозничаво теме ладіо, и горейій жаръ езика мога гасіо. Светлы очію погледи управлѣни су были на мене, и тихи звуци умилне нѣжности долазили су у мою душу. При првомъ разбућеню изъ тогъ стая душевне забуне, наћемъ се на едной угодной постельи, у чистой некой собицы. Кадъ и како самъ овде дошао, то ми е было непознато. Я се приближимъ отвореномъ прозору, крозь кои самъ имао изгледъ на висока шилъста брда, коя као да су над-а-многъ и поданномъ висила, изъ кои су страшно зинуте пѣнине,

пукотине, и пропасти на мене, зіяле. Цвеће одъ поморанци и ябука, своимъ мирисомъ испуњавало е ово планинско поднебіе. На другой страни пакъ, докле е годъ око допрети могло, светло се океанъ у сунчаномъ зраку, а еданъ островъ, као какавъ брежчињѣ пливаюћій на мору, видіо се на краю горизонта. Я самъ истый островъ држао да е Корво, и како е моѣ памтенѣ и сећањѣ опетъ окрепљивати се почело, одма ми е и моѣ станѣ яснѣ и яснѣ бывало; но текъ онда пошто е моѣ здравлѣ поправлѣно и пошто е моя снага повратила се разберемъ шта е далѣ са нама на броду было. Болестъ моя ніе ми допустила да сведокъ будемъ ужасны догађая, кои су се іоштъ догодили. Послани люди на чамцъма, премда са великомъ мукомъ, ипакъ су у станю были бурета напунити водомъ и на бродъ се вратити; но у ономъ тренутку, кадъ е вода у лађарско велико буре сипата, учини се обште гуранѣ и буна. Плѣштанѣ и шуштанѣ воде при сипаню у буре, умножи іоштъ већма нѣиову жећу. Одъ ината преће се къ бою, а одъ боя къ проливаню крви. Безуміе у најбеснѣемъ виду и ужасномъ изгледу владало е у томъ тренутку. Деца, коя су се мећу люде збогъ воде помешала была, гажена су ногама, безъ и найманѣгъ човечіегъ сажаленя. Мртви и умирајући лежали су помешани на хрпама, црвени потоци изъ многи рана обовили су готово цео кровъ лађе. Едва изиће за рукомъ лађарима, коя су свою жећу на острову угасили были, премда су по томъ некій одъ нѣи умрли да поредакъ и миръ учине, почемъ су воду у малимъ деловима раздавати почели. Текъ што се то свршило, кадъ аль ветаръ се появи, и лађу у пристаниште дотера, гди насъ Португези са najveћимъ пріятельствомъ дочекаю. Я и выше другій офицера будемо у польскій домъ губернаторовъ однешени, гди смо са најчовечніомъ и најлюбезніомъ брижљивошћу неговани были. По моіой несвѣсти слѣдовала е забуна и врућица; четрнестъ е дана прошло было докъ самъ се опетъ разабрао, и къ себи дошао. Лађа е затымъ путь свой продужила; при разгледу, за време полазка учинѣномъ докаже се да су сто и седамдесетъ душа на броду умрли.

СВЕТСКА НАГРАДА.

Селякъ некій пође у оближню варошь и понесе са собомъ неке ствари, да ій тамо прода. Тежакъ тай тереть, кой е на себе натоваріо примора га, да се на стѣни, у коіой е една грдна змія затворена была, одмори. Змія, како е селяка осетила, најпонизніе га замоли, да се на ню смыде. „Молимъ те,“ говораше она, „помози ми, да се изъ рупе ове избавимъ, ерь немогу сама одъ тешкогъ камена, съ коимъ е рупа ова затворена, наполю да измилимъ.“ „Добро, али обѣшь ли ме ты за то наградити?“ запыта селянинъ. „О, најлюбезніи човече! Я ћу те съ овимъ наградити, съ чимъ обично люди najveћа благодѣянія награђую.“ „Е добро, одговори селякъ,“ одма отисне каменъ съ рупе. Змія, како е на чистъ воздухъ изишла и у слободи се своіой видила, пође да човека уеде. „Стани!“ викне овај, шта е то? заръ то да буде награда за тако велико благодѣяніе! ель то светска награда?“ „Есть,“ одговори змія; „люди добро са злимъ обично награђую, а ту самъ ти светску награду и я обе-

бала.“ „Я самъ простъ человекъ.“ настави селякъ, и зато се безъ учены сведока немогу самъ у парницу ни упуштати, него да потражимо такове и нека они пресуде, па ако я неузимаю право, онда ћу радо умрети.“ Тако обоје пођу на путь и наспоро наиђу на старогъ коня, кои е саму кожу и кости имао, ерѣ му е месо већъ сво изчезло было. „Добро дошао, мршавый коню!“ тако поздравише они класину ту. Шта радишь ту на томъ пустомъ полю? Зашто ниси у господской штали, кодъ пуны ясли и добре зоби?“ Ахъ, одговори конь, немате се чему чудити; то е обштыи обычай у свету, да се они послови, кои се збогъ старости выше извршивати немогу, заборавае. Я самъ кодъ едногъ благородника, коме дворъ овай принадлежи. што ту видите, двадесетъ година было. Поштено самъ га служю, и юнѣ добро памтимъ, да самъ му у ратовима выше пута животь спасао. А садъ, кадъ самъ већъ оматоріо, и ослабіо, отерао ме е.“ „Бси чуо селянину, рекне змія, како се у свету награђуе? Ты си дакле мой!“ — „Полагано, полагано, одговори селянинъ, еданъ единый непресуђуе стварь, мораю за то выше нѣи быти.“ Опросте се съ конѣмъ, пођу далѣ, и недалеко нагазе на псето, кое е старомъ узицомъ за плоть превезано было. „Добаръ данъ беллове! Што си тако забринуть? Мора быти, да си на рѣвовой рани, ерѣ си самъ на прикнуту мрцину наликъ? Шта е то, што те у томъ полагаю кодъ плота налазимо?“ „Ахъ, уздане псето „я самъ господара мога верно служю, па ето то ми е награда. Шта самъ я мукѣ и труда кодъ лова поднео. колико самъ зечева господару моме уватио, и колико му добры залогая съ моимъ зубма дограбіо! Лупеже и лопове, кое самъ я пажливосћу моіомъ одгоніо, неђу ни да спомиямъ. А почемъ самъ садъ већъ маторъ, тежакъ, лень, дао ме е господарь мой за плоть свой свезати. Свакогъ магновенія изгледамъ на смрть, и ето текъ што нису дошли, да ме убію.“ (край слѣдуе.)

ДОМАШНІЙ ТЕАТЕРЪ.

Дете. Ала ми е жао тата, неће быти выше комендіе.

Отаць. Небрини се сыне, докъ е годъ света, быће у нѣму свакій данъ комендіе.

Треговаць. Шта бы ти найволио да рѣше на бечкимъ конференціямъ, миръ или рать?

Муштерія. Я бы найволио да рѣше: да мужеви немоараю оне конте плаћати што нѣюве жене пазаре; то бы было важно, и одъ целе Европе съ радостѣ примлѣно а рать и миръ то су мале ствари.

ИСТОЧНЕ ПОСЛОВИЦЕ.

Кадъ ястребъ съ орломъ живи у миру, онда они сами на себе обрабаю свое канце.

Како може една стварь сама по себи рѣва, произвести што годъ добро? Може ли змія да излеже голубове?

Како кратковидъ неможе имати понятіе о оштроемъ виду орла, тако непостижава врачна злоба проницанѣ премудрости, и принисуе сва разумна опредѣлена слепоме случаю.

Шта може доброудный умъ возразити противу нравичногъ укора?

Ко може оборити хидру злобе, напунивши стоглавыи челюсти, лаюће на дѣла велики мужава, чимъ они неситости нѣной ма найманѣ даю побужена.

Међу урођеныма страстима, кои излишенства бацаю духъ у сметню; нема ни едне тако безуспѣшне у намѣрама као гавѣвъ.

А. Васосвићъ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Енглезы изъ Крима являю: да су на данъ рођеня свое вральце, заузели азовско море, и Руси разоривши свое пароброде и тврднѣ, оставили су мореузъ азовскій.

— Енглезы разорили су у Керчу ону ливницу гди су Руси љулета и кумбаре лили; и као што Енглезы являю: узели су Русыма неколико лађи съ 50. топова.

— У Паризу само за еданъ данъ посѣтило е 30-хилада душа, скороотворену палату излога радности.

— Надъ онимъ корпусомъ, што се састави изъ християна (рае) повериће султаны команду енглескимъ офицерама.

— Званичне французске новине являю одъ 17. Мая изъ Керча: флотница саюзника указала се 14. Мая кодъ Берѣанска. Руси су спалили своя 4. пароброда, и магацнне пуне ране 15. Мая ушли су саюзне лаѣ у арабатскій заливъ, и тукле су се дуго са тамошнимъ рускимъ тврднѣма, и еданъ русскій магацннъ съ барутомъ запалио се и отишао у воздухъ. Саюзници, по истомъ нѣювомъ извѣстію — до садъ су 106. руски трговачки лађи у азовскомъ мору упропастили и унищтили. У Бни-кале поредъ свега тога, што е много тамо Руса было, освоили су 90. топова.

— Енглезы су се по свымъ краевима разишли, и купе за новце самовольнике, — исто тако и Руси одвели су изъ Копенхагена выше одъ 50. способны людій кое лекара, кое аптекара и инципира.

— Изъ Севастополя Руси являю: при свымъ непріятельскимъ претвѣма, наши су бедени са свимъ тврди исто онако као и пре; премда смо последнѣ дана велику ватру претрпили одъ непріятельски топова; а особито южна страна вароши, много е страдала, и много е куѣ изъ темеля разорено. Но при свемъ томъ у вароши е мирно и свакій ради своей посао. И мы смо се већъ на овай обсадный животь са свимъ навикли.

— Руси, кои су были одређена, да преко Днѣстра прѣђу и Одесу маршираю, узели су опетъ оно положенѣ на рѣци Пруту, гди генераль Андерсъ са 32. хил. людій стои. Око Тулче чула се яка пуцнѣва топова.

— Телеграфска депеша у гдикомъ новинама явля, да е опетъ еданъ хтео на цара Наполеона у Верзалю да пуца, али буде одна уваћенъ. Но та вѣсть тежко ќе быти истина, почемъ ништа се далѣ о нѣой неговори.

Течай новаца: сребро 129½; дукати по 5 фор. 56 врср. за банке.